

این قفس
چون دم
تنگ و تار
است

اسم خانه: ملک الشعراء بهار
نشانی: خیابان طالقانی،
خیابان ملک الشعراء بهار،
بن بست گوهر، پلاک ۴
قدمت: دوره پهلوی
شماره ثبت ملی: ۱۰۸۶۹
زمان ثبت اثر: ۱۳۸۲
وضعیت فعلی بنا: در حال
بازسازی

روز هفتم
مهرماه

۲

معرفی: هر چند ملک الشعراء بهار اهل خراسان بود و تقریباً ۳۰ سالگی به تهران آمد، اما اینجا تنها خانه‌ای است که او در تهران در آن زندگی کرد و به سبک بناهای دوران تجدد و نوگرایی ساخته شده است. می‌گویند سه چهارم این کاشانه تا اواسط دهه ۸۰، به عنوان انبار در اختیار سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران قرار گرفت و محل نگهداری لوازم اداری فرسوده بود، تا اینکه سازمان اسناد در سال ۱۳۸۵ خانه را تخلیه کرد و سرانجام سال ۹۹ مرتباً آغاز شد. محمدتقی بهار، شاعر، مورخ، ادیب، سیاستمدار و روزنامه‌نگار بود.
بنای ایرانی: در ساخت این خانه، از مصالح مرسوم معماری آن دوران مانند آجر قزاقی، چوب، موزائیک، شیشه، گچ و... استفاده شده و از جمله خانه‌های سبک ایرانی با پلانی مستطیل شکل است. بنا شمالی-جنوبی، دوطبقه و با زیرزمین ساخته شده و داشتن در بزرگ، حیاط وسیع و بنای نواری شکل در بخش شمالی از دیگر ویژگی‌های خانه است.

این بنا و مدار حضور «نیما یوشیج» است و میزبان شما خانه ام ابری نیست!

علیرضا قزوه

شاعران معاصر
باید معرفی شوند

تولد: ۱۳۴۲

تحصیلات: دکتری در رشته زبان فارسی

ویژگی: دارای بیش از ۴۰ کتاب شعر، نقد، سفرنامه و تحقیقی، از جمله شاعران حوزه انقلاب و دفاع مقدس رئیس دفتر شعر، موسیقی و سرود سازمان صدا و سیما در سال ۱۴۰۰، برگزیده دومین دوره جشنواره بین‌المللی شعر فجر در بخش پایداری و انتفاضه و...

آثار: قطار اندیمشک، شبلی در آتش، عشق علیه‌السلام، با کاروان نیزه و...

تذکره: دست به خیر است و زبانش همواره گویا به شعر. علیرضا قزوه با سرودن شعر «مولا ویلا نداشت»، نامش بر سر زبان‌ها افتاد و اغلب مذهب، عشق، عرفان و مفاهیمی از این دست را جاشنی اشعارش کرده است. توانمندی این شاعر در جریان‌سازی شعر انقلاب نیز قابل توجه است. او می‌گوید: «خدا را شاکرم که سال پربراری برایم به لحاظ خلق آثار مهیا کرده است. ۴ کتاب شعر آماده چاپ دارم و اگر مشکلی پیش نیاید تا آخر امسال منتشر خواهند شد. در کنار اینها، در حال نوشتن یک رمان با عنوان موبک خضر هستم که تقریباً تمام شده است و آن هم احتمالاً تا آخر سال به چاپ خواهد رسید. به اعتقاد من، نویسنده باید پویا باشد. نه تنها آثار خود را در قالب کتاب منتشر کند بلکه آثارش را در شبکه‌های اجتماعی نشر دهد. شعرهایی که در این فضا منتشر می‌شوند بر انتشار کتاب نیز تأثیر می‌گذارند. چه اشکالی دارد که از فضای مجازی استفاده کرد؟ این فضا هزینه‌ها را کاهش می‌دهد.»

ترویج شعر

می‌گویند برگزاری برنامه‌هایی مانند پوشش شهر شعر یا ساخت تندیس شاعران و برنامه‌هایی از این دست می‌تواند تأثیر بسزایی بر ترویج شعر و معرفی شاعران معاصر به نسل جوان و آشتی مردم با ادبیات ایران زمین بگذارد. قزوه تأکید می‌کند: «شاعران قدیمی و مطرح ایران که ریشه در فرهنگ و ادبیات این مرز و بوم دارند، معمولاً برای همه مردم شناخته شده هستند و نیازی نیست بخواهیم آنها را به مردم معرفی کنیم؛ اما شاعران معاصر و کمتر شناخته شده هستند که نیاز است به مردم معرفی شوند.»

از سر خیابان «مضانی»، تابلوی نارنجی رنگی، شماره‌ایه سمت

سعیده مرادی

مقصودی هدایت می‌کند که روزگاری پدر شعر سپید در آن زندگی می‌کرد. خانه‌ای با دیوار سیمانی و سقف شیروانی که

در تقابل با برج‌های سر به فلک کشیده اطراف است؛ خانه‌ای که بر اساس معماری دهه ۲۰ و در یک طبقه با اتاق‌های تودرتو، حیاط بزرگ و سقف شیروانی متناسب و همخوان با اقلیم سرد شمیران ساخته شده است.

خانه نیما یوشیج

نشانی: تجریش، خیابان دزاشیب خیابان رضانی، کوچه رهبری / شماره ثبت ملی: ۴۶۰۳ / تاریخ ثبت ملی: ۱۳۸۰ / امکان بازدید: دارد / هزینه ورودی: ندارد / ساعت بازدید: از ۸ تا ۱۸

به سان یوش

ورودی خانه در چوبی با قاب شیشه‌ای مزین به اشعار نیماست. داخل بنا هم رگه‌هایی از خانه نیما یوشیج در یوش را خواهید دید، انگار نیما تصمیم گرفته بود که یک دنیای مشابه آنجا را در تهران برای خود بازسازی کند. با این تفاوت که در حیاط خانه اینجا حوض هم تعبیه شده است. حوضی که دور تا دورش با گلدان‌های زیبایی که چیده‌اند، جلوه‌ای خاص پیدا کرده است. در ختآن حیاط هم اگر چه خمیده شده‌اند، اما شاخه‌های جوان و تازه رویده آنها حکایت از جریان زندگی دارد. همچنین در حیاط این خانه سردیسی از نیما موجود است که به خوبی واقعیت نیما را به تصویر می‌کشد. البته به تازگی سردیسی از شاعرانی مانند هوشنگ ابتهاج و سیدحسن حسینی نیز به این خانه اضافه شده تا بر جذابیت‌های خانه پدر شعر نوی ایران بیفزاید.

فراز و فرودهای خانه

برای ورود به داخل خانه باید از پله‌هایی گذشت که در میان ایوان جا خوش کرده‌اند. بنایی که ابعاد ورودی‌اش آن قدرها بزرگ نیست، اما گویی محفل دورهمی شاعران است و هنگام قدم زدن در آن ناگهان با مجسمه‌هایی از سهراب سپهری، جلال‌آل احمد و سیمین دانشور روبه‌رو می‌شوید، انگار جمعی از اهالی ادبیات آن روزها انتظار شما را می‌کشند. این موزه گالری‌های متنوعی دارد که معرف زندگی نیماست. خانه نیما یوشیج در تهران روزگار پرفراز و نشیبی داشته است. بعد از آن فرزند نیما که به دلیل بدهی بانکی در سال ۱۳۴۵ این خانه را فروخت، صاحبان جدید، سال‌ها در آن اقامت کردند. ولی فرزندان آنها ظاهراً بر سر میراث خانوادگی دچار اختلاف شدند و خانه متروک شد. تا جایی که تلاش کردند به این بهانه که سند خانه از ابتدا به نام نیما نبوده (به نام همسرش بوده) آن را از فهرست میراث فرهنگی خارج کنند.

الهام بخش چون نیما

ماجرا ادامه داشت تا اینکه با انتشار اسناد و شواهدی مبنی بر سکونت نیما در این خانه، حکم قبلی لغو شد. آن زمان انتشار فیلم خانه نیما یوشیج در تهران که در معرض تخریب کامل قرار داشت موجب ورود فعالان فرهنگی به این جریان شد. در نهایت و پس از ماجراهای فراوان، شهرداری، این خانه را خرید و مرمت آن را آغاز کرد. حالا خانه موزه نیما به‌عنوان یک مجموعه فرهنگی فرصتی بی‌نظیر برای غوطه‌ور شدن در دنیای شعر فارسی، کاوش در زندگی و آثار او و دستیابی به شناختی از بافت فرهنگی و تاریخی ایران است. اینجا میراث‌دار هنر، ادبیات و تاریخ است و بازدید و حضور در آن تجربه‌ای غنی و الهام‌بخش برای علاقه‌مندان به شعر و دانش‌پژوهان فرهنگ ایرانی است.

راه‌های دسترسی

مترو:

نزدیک‌ترین ایستگاه مترو به این خانه موزه، تجریش در خط یک متروی تهران است که در خیابان شریعتی قرار دارد. از ورودی ایستگاه مترو تا موزه، فاصله زیادی نیست و با حدود ۱۰ دقیقه پیاده‌روی به موزه می‌رسید. دومین ایستگاه نزدیک، ایستگاه متروی قیطره است که تا خانه موزه حدود ۲۰ دقیقه پیاده‌روی فاصله دارد.
اتوبوس یا BRT: ایستگاه اتوبوس پل رومی، ایستگاه اتوبوس شهرداری، ایستگاه اتوبوس دزاشیب و خط BRT (ایستگاه تجریش) نزدیک‌ترین ایستگاه‌ها به اینجا است.
خودروی شخصی: از خیابان‌های شهرداری و دکتر شریعتی و امتداد آن به میدان تجریش و خیابان رضانی می‌توانید به مقصد برسید.

